

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

«TASDIQLAYMAN»
Tinmavishlar va innovatsiyalar
bolyicha prorektor prof. T.H.
Rasulov

2023 y.

**11.00.01- TABIIY GEOGRAFIYA IXTISOSLIGI BO'YICHA TAYANCH
DOKTORANTURAGA KIRISH SINOVLARI UCHUN MAXSUS
IXTISOSLIK FANLARIDAN**

DASTUR VA BAHOLASH MEZONI

Buxoro-2023

Annotatsiya:

Dastur 11.00.01 - tabiiy geografiya ixtisosligiga kiruvchilar uchun 5A140602 - tabiiy geografiyasining mintaqaviy muammolarini o'rganish, tabiiy resurslardan oqilona foydalananish”, “Landshaftlarning geokimiyoviy xususiyatlarini aniqlash, landshaft-geokimiyoviy jarayonlarni, arid zona elementlarining migrasiyasini o'rganish va modellashtirish, tuproq-geokimiyoviy va tabiiy geografik xaritalarini yaratish”, biishlari lozim bo'ladi. Buning uchun shu sohaga tegishli fanlarni, jumladan yuqorida keltingan ma'lumotlarni chiqur o'zlashtirgan, ekintarda uchraydigan zararkunanda va kasalliklarning tur tarkibi va karantin zararlari organizmlarni to'g'ri aniqlay oladigan, samarali kurash choralarini antiq biladigan va ularmi o'z vaqtida qo'llashni taskil qila oladigan malakali mutaxassislar tayyorlash ta'lim tizimining negizi hisoblanadi.

Ergasheva M.
Halimova G.S.

M. Ergasheva

BuxDU, Ekologiya va geografiya
dotserni, g.f.f.d., PhD

Taqribchilar:
H. Halimova

BuxDU, Ekologiya va geografiya
dotserni, g.f.f.d., PhD

Tayanch doktaranurga kiruvchilar uchun fan talabalarini nazarli bilimlar, amaliy ko'nikmalar, geografik, geofizik va geokimiyoviy jarayonlarga usulbuy yondashuv hamda ilmiy dunyoqarash shakllangan bo'lishi lozim. SHuningdek, ilg'or pedagogik texnologiyalardan foydalangan holda bilimlarni oshirish va ko'nikmalarini mayjud bo'lishi kerak.

11.00.01 – tabiiy geografiya ixtisosligi bo'yicha tayanch doktoranuraga kiruvchi da'vogarlar uchun 5A140602 – Geografiya (o'rganish ob'ektlari bo'yicha) magistratura mutaxassisligi o'quv rejasiga asosan 5 ta ixtisoslik fanlari bo'yicha: “Geotizimlar haqida ta'limot”, “Amaliy landshaftshunoslik”, “Geoekologiya asoslari”, “Tabiatdan foydalananish strategiyasi” va “Geografiyaning asosiy muammolari” fanlaridan savollar bazasi shakllanrilgan.

Bu fanlar o'z negizida qamrab olingan ma'lumotlar quyida batafsil keltirilgan.

GEOTIZIMLAR HAQIDA TA'LIMOT

fani bo'yicha:

Geografik tizimlar haqidagi ta'limotning maqsadi va vazifalari, ta'limotning yuzaga kelishi. Geotizimlar haqidagi ta'limotning mantiqiy asoslari. Geotizimlar va ularning ko'lamlari. Geotizimlarda modda almashinishi. Geotizimlarning mezonlari. Geografik tizimlar va ekologik tizimlar. Ularning o'zaro nisbatlari, farqlari va o'xshashliklari. Geografik tizimlar haqidagi ta'limot bilan ekologiyaning o'zaro aloqadorliklari. Geografik tizimlarni tasniflash prinsiplari. Tasniflashning umumiy qoidalari. Biogeotsenozar va fatisfalar. Geom va geometri tushunchalari. Geoxora tushunchasi. Geoxoralarning tasnifiy birliklari. Geotizimlar evolusiyasi va dinamikasi. Geotizimlarning holatlari. Geotizimlarning o'zini-o'zi sozlab turishi, qismilararo aloqadorliklari. Biotik komponentlarning maromlashiruvchi faoliyat. Epifitsiya va epigeom tushunchalari. Geotizimlarning yoshi, invariant tushunchalari va ularmi o'rGANISHNING ahamiyati. Ta'limotning topologik ko'jamdag'i geotizimlarni o'rGANADIGAN qismi va uning vazifalari. Geotopologiya va uni boshqa fanlar bilan aloqalari. Geotizimlarning ob'ekti. Topologik ko'lamdag'i geoxoralarni tahlil qilish. Topogeoxoralar va ularning tasnifi. Regional ko'jamdag'i geotizimlarni tadqiq qilish masalalari. Regional geotizim tushunchasi. Uning asosiy ko'rsatkichlari. Regional tabiiy

KIRISH

KIRISH

11.00.01 – Tabiiy geografiya ixtisosligi – “O'zbekiston landshaftlari va tabiiy geografiyasining mintaqaviy muammolarini o'rganish, tabiiy resurslardan oqilona foydalananish”, “Landshaftlarning geokimiyoviy xususiyatlarini aniqlash, o'rganish va modellashtirish, tuproq-geokimiyoviy va tabiiy geografik xaritalarini yaratish”, biishlari lozim bo'ladi. Buning uchun shu sohaga tegishli fanlarni, jumladan yuqorida keltingan ma'lumotlarni chiqur o'zlashtirgan, ekintarda uchraydigan zararkunanda va kasalliklarning tur tarkibi va karantin zararlari organizmlarni to'g'ri aniqlay oladigan, samarali kurash choralarini antiq biladigan va ularmi o'z vaqtida qo'llashni taskil qila oladigan malakali mutaxassislar tayyorlash ta'lim tizimining negizi hisoblanadi.

geografik tahlil va taksonomiya masalasi. Planetar ko'lamdagi geotizim. Geotizimlarni landschaft haritalarida aks ettrish masalalari. Geotizimlarni haritaga tushirishning umumiyy masalalari. Landschaft haritasining legendasini tuzish. Geometarning arecallari haqidagi tushunchalar. Geoxoralamni haritaga tushirish. Geografik proqnoz masalasi. Geotizimlardan to'plangan axborotlarning analiy geografiyadagi ahamiyati. Geotizimlar nazarriyasi va iqtisodiy geografiya.

AMALIY LANDSHAFTSHUNOSLIK

fani bo'yicha:

Amaliy landshaftshunoslik fanning o'rganish ob'ekti, predmeti, maqsadi va vazifalari. Geografiya fanlari tizimida tuigan o'mi. Amaliy landshaftshunoslikning ilmiy va amaliy ahamiyati. Amaliy landshaftshunoslikning nazariv asoslari. Ummumilmiy landshaftshunoslik va amaliy landshaftshunoslik. Ummumilmiy landshaftshunoslik va amaliy landshaftshunoslik g'oya va tushunchalarining shakllanishi va rivojanishni. Geotizimlarda modda almashinishi. Geografik tizimlar va ekologik tizimlar ularning o'zaro nisbatlari, farqlari va o'xshashliklari. Geotizimlarni tasniflash prinsiplari. Geotizimlar evolyusiyasi va dinamikasi. Landschaftlarni xalq xo'jaligining turli tarmoqlari nuqtai nazaridan baholash. Baholashning asosiy prinsiplari va metodlari. Landschaftlarni baholashga oid tadqiqotlar tavisi. Geotizimlarni baholash. Landschaftlarni ekologik baholash. Landschaftlarni iqtisodiy baholash. Tabiiy sharoitni qishloq xo'jaligi uchun baholashda landschaft xususiyatlarni inobatga olish. Landschaftlarni rekreatsiya, shaharsozlik mafsalalarida baholash. Landschaftlarni prognozlash. Tabiiy geografik, iqtisodiy geografik prognozlar. Landschaftlar taraqqiyotini muvozanatning o'zgarishi, uning geografik va ekologik oqibatlar. Inson xo'jalik prognozlash uning asosiy tarmoyillari. Prognozlash metodi: eksperi-baholash, landshafi genetik qatorlari, funksional bog'liqliklar metodi, tabiiy geografik ekstrapolyasiya metodi. Landschaftlarning rivojanishini hamda antropogen ta'sir muammolari. Landschaftlarning tabiiy rivojanishini hamda antropogen ta'sir natiyasida o'zgartishlarini o'rganishning prinsiplari va metodlari. Amaliy landshaftshunoslik maxsus kartalarini tuzish, mayda mashtabli, o'rta mashtabli va yirik mashtabli landshaft kartalarini tuzishning asosiy xususiyatlari va metodlari.

TABIATDAN FOYDALANISH STRATEGIYASI

fani bo'yicha:

Tabiatdan foydalananish strategiyasi fanning asosiy mafsalari va vazifalari, nazarriyasi, prinsiplari va asosiy konsepsiyalari. Tabiat va inson jamiyatini, ularning bir butun hossila ekanligi. Insomning tabiatdan foydalaniishi, ilsonning tabiatiga ta'siri, uning turkari. Insomning tabiatiga ta'sirining oqibatlari. Tabiatning iflosianishi, texnogen tabiiy muhit. Tabiatdan foydalananishning geografik asoslari. Standartlar, monitoring, modellasshirish, audit o'iazish va boshqaruv. Geografik monitoring. Distortion (aero va kosmos suralalari) usullardan foydalananish. Ifloslashirish ko'rsatkichlari (REM, REU v.x.), monitoring turlari (biotera, YEr, suv, havo, geokologik monitoring va x.k.), monitoring klassifikatsiyasi (global, regional, lokal), modellasshirish (tabiiy geografik o'xshash usullari, analog,

matematik, geofizik, geoximik, kartografik v.b.). Audit va uni o'tkazish (geokologik, muhandislik v.b.). Tabiiy geografik jarayonlarni oldini olish. Tabiatdan foydalananishning maqсад va istiqbollari. Tabiatdan foydalananishda qo'yiladigan maqsadlar: iqtisodiy, sog'liq va gigiena, naftsat (estetika), ilmiy, turizm va sayohat, tarbiyaviy maqsadlari. Fan va texnikaning rivojanishi bilan tabiatdan foydalananishda ro'y bergan o'zgarishlar. Tabiatdan foydalananishning o'ziga xos xususiyatlari. Insomning tabiatiga ta'siri turлari, bevosita ta'sir va bivosita ta'sir. Tabiatni muhofaza qilish va o'zgartirish. Tabiatdan foydalananishda, uni o'zgartirishda hisoba olinishi zarur qonuniyatlar. Tabiat qonuniyattarining ob'ektiv qonunlari ekanligi, ulami o'rganish zarurligi. Ilm – fanning rivojanish bilan tabiat qonunlari haqidagi bilmilarning ham chuqurlashib borishi. Tabiat taraqqiyotining asosiy qonunlari. YEr landschaft qobiq'ining bir butunligi va muayyan muvozanada turishi. Tabiatdagagi aylanma harakat, geologik, biologik, energetik aylanma harakatlar. Insomning xo'jalik faoliyati ta'sirida tabiatdagagi aylanma harakatning buzilishi va buning oldini olish. Konlarning ochiq usulda qazib olinishi, yirik suv omborlarining qurilishi oqibatida tabiiy muhiida muvozanating o'zgarishi, uning geografik va ekologik oqibatlar. Inson xo'jalik faoliyati va tabiiy muhiida yer osti va yer usli suvlari rejimining o'zgarishi hamda uning oqibatlar: cho'llashish va tupoqlarni sho'r bosishi. Biologik muvozanatning o'zgarishi va biologik modda aylanishning buzilish hamda bularning ekologik oqibatlar, atmosfera havosi tarkibiga ta'siri. Inson xo'jalik faoliyati ta'sirida geografik qobiqda issiqlik balansining o'zgarishi. Havoda karbonat angidrid gaz, aerosollar salmog'ining oshishi va uning YEr yuzi havosi harafiga, ob-havosi va iqliniga ta'siri. Geografik komplekslarning inson tomonidan o'zgartirilishi. Landschaftlarning inson ta'siri darajasiga qarab turlarga bo'limishi: tabiiy, o'zgannagan landschaft, kuchsiz o'zgargan, o'racha o'zgargan, kuchli o'zgargan landschaftlar. Landschaftlarning tez o'zgaradigan va barqaror komponentlari. Antropogen landschaftlar, buzilgan landschaftlar, madaniy landschaftlar. Amaliy baholash, bashoratlash va bashorat. Baholash, uning turlari: agroqilim resurlarini, tupoqlarning sho'rlanishini, rekreatsion, rekultivatsion nuqtai nazaridan baholash.

GEOEKLOGIYA ASOSLARI

fani bo'yicha:

Geoeklogiya va landschaft ekologiyasi fanning maqsadi va vazifalari, bosqqa fanlar bilan bog'likligi. Geoeklogiya va landschaft ekologiyasining rivojanish tarixi va hozirgi holati. Geoeklogiyaning rivojanishida geografiya, ekologiya, biologiya va bosqqa fanlarning axamiyati. Geoeklogiya va landschaft ekologiyasi atamalarining daslat ishlatalishi va ta'rif. Landschaft ekologiyasi. Yevropada landschaft ekologiyasi. Landschaft ekologiyasining SHimoliy Amerikada rivojanishi. Uzbekistonda geoeklogik tadqiqotlar. Geoeklogiyaning fan sifatida shakllanishi va xozig'i xolati. Geoeklogiya - geotizimlar ekologiyasi to'g'risidagi fan. Geoeklogiya - geotizimlarni insomning yashash va xujaliq faoliyati muhiida sifatida o'rganuvchi fan ekanligi. Geoeklogiyaning tadqiqot ob'ekti tug'risida tushuncha. Geotizim va ekotizim tushunchalar. Landschaft ekologiyasining iadikkot ob'ekti - landschaft va uning morfologik qismi. Landschaft atrof

muhitning bir qismi sifatida. Landshaft - geotizimlarning birligi, uning tizim sifatidagi xususiyati. Jonli va jonsiz tabiat komponentalarining o'zaro munosabatlari. Landshaftda noda va energiya migratsiyasi. Landshaftlarning insonlarga ta'siri. Insanning landshaftlarga ta'siri. Geoekologiyaning nazariy va metodologik asoslar. Geoekologik konsepsiylar, prinsiplar, yondashuvlar. Tabiatni muhofaza qilish va tabiy resurslardan oqilona foydalanishda ulaga amal kilshning zarurligi. Geoekologik tadqiqot metodologiyasi va metodlari. Dialektik materializm, koevolvusion rivojanish geoekologik tadqiqotlarning metodologik asosi. Geoekologik tadqiqotlarda dala-ekspeditsiya, kartografiq, aerokosmik, GIS, modellasshtirish metodlaridan foydalanish. Geoekologik omil haqida tushuncha. Tabiy va antropogen omillar, ularning turлari. Geoekologik vaziyatni belgilovchi ko'rsatkichlar, ularni son va sifat jixatidan umumlashtirish.

Aholi soni, joylashishi va zichligining geoekologik vaziyatga ta'siri. Aholi soni va uning usishi. Aholi joylashuvi va zichligi. Xo'jalik faoliyati. Aholi migratsiyasi. Tabiy muhiiga antropogen yukning orishi. Landshaftlarning o'zgarishi. Landshaftlarning ekologik funksiyasi. Landshaftlarning funksiyasi. Ekologik funksiya. Ekologik funksiya jarayon va ko'rsatkichlari. Landshaft ekologik tahili. Landshaft strukturasi va uning tahili. Ulchash natijalarini iroxlash. Tabiy muxitining inson xo'jalik faoliyatiga ta'sirida ifloslanishi. Tabiy muhitning ifloslanish turlari. Ifloslanishning tasniflanishi. Ifloslaniruvchi moddalarning tasniflanishi va umumiy ta'rif. Me'yoriy ekologik jarayonlar. Landshaftlar ekologik funksiyasining antropogen buzilishi va uzgarishi. Antropogen omillar va jarayonlar. Moddalarning texnogen migratsiyasi va landshaftlarning uzgarishi. Antropogen ifloslanish manbalari. Ifloslaniruvchi moddalarning biotransformatsiyasi va bioakkumulyasiyasi. Ifloslaniruvchi moddalarning insonlarga va boshqa turk organizmlarga ta'siri. Geoekologik muammolar va ularning echimi. Geoekologik muammo tushunchasi. Geoekologik muammolar va muammolarning tasniflanishi. Global, regional va lokal geoekologik muammolar. Geokologik muammolar echimining ilmiy asoslar. Geoekologik baholash. Geokologik vaziyat ta'ifi. Geoekologik vaziyatni baholash va tasniflash mezonlari. Landshaftlarni ekologik tahil qilish va baholash tushunchalari. Biotoplarni baholash. Pedotoplarni baholash. Yer usti va yer osti suvlarini baxolash. Havo va iqlimiyo ko'rsatkichlarni baholash. Landshaftlarga antropogen ta'simi baholash, ekologik-xo'jalik balansi, geoekologik baholash metodlari. Geoekologik monitoring. Geoekologik monitoring. Monitoring tizimi va uning tasniflanishi. Uzbekistonda ekologik monitoringni amalga oshirinishi. Geoekologik prognozlashirish va prognoz. Geoekologik prognozlashirishning ob'ekti, maksadi va usullari. Ekologik vaziyatlarning prognozli xususiyatlari. Prognozlashirish mexanizmi va prognoz natijalari. Uzbekistonda ekologik vaziyatlarni o'zgarishning proqnozi. Landshaftlardagi ekologik jarayontarni modellasshtirish. Model. Modellasshtirish. Landshaft ekologik modellasshtirish mazmuni. Modellasshtirish bosqichlari va turlari. Geoekologik kartalashirish. Geoekologik kartalashirish mazmuni, turlari va tasniflanishi. Geoekologik kartalarni tuzishning metodologik asosları. Amaliy ekologik kartalashirish. Ekologik monitoring natijalari asosida kartalashirish. Geoekologik kartalashirish usullari. Atrof

muxitni muxofaza kilish va tabiadidan okilona foydalanishning geoekologik asoslar. Tabiatdan foydalanishda tabiat konunlari va komuniyattarin e'tiborga olish. Tabiatdan foydalanishning geoekologik prinsiplari. Atrof muxitni muxofaza kiliftt tabiblari profilaktikasi. Tabiy resurslardan foydalanishning ustuvor yunalishlari. Geoekologiyada fan va amaliyot. Tabiy-texnik geotizimlar-hududiy loyixalash va rejalashirishning asosiy ob'ekti sifatida. Loyalashuning geoekologik asoslar. Tabiy - texnik geotizimlarni loyixalashda geoekologik prinsiplarni qo'llanilishi.

GEOGRAFIYANING ASOSIY MUAMMOLARI

fani bo'yicha:

"Geografiyaning asosiy muammolari" fani, predmeti, tadqiqot ob'ekti. Fanning maqsadi va vazifalari, qisqacha rivojanish tarixi. Tabiy Geografiyadagi asosiy g'oya va tushunchalarining shakllanish va rivojanish tarixidan. Qadimgi (antik) davrlardagi yunon olimlari Gekaty, Gerodot, Aristotel, Eratosfen, Gippark, Posidoniy, Strabon, Ptolemeylarning Geografik tasavvurlari. O'rta asrlardagi sharq uyg'onish davri Geografiyasi. O'rta Osiyolik allomalar Muhammad Xorazmy, Jayboniy, Balxiy, Abu Abdulla Xorazmy, Beruniy, Mahmud Qoshg'arly, Zamaxshariy, Hofizi Abru, G'iyosiddin Naqqosh, Zahiriddin Bobur va boshqalarining geografik merozi. Buyuk geografik kastifiotlar davri va evropaliarning tasviri Geografiyasi. V.V. Dokuchaev, A.N. Krasnov, G.T. Tanfilev, L.S. Berg, G.F. Morozov, A.A. Grigorevlarning yangi ilmiy geografiyaning shakllanishidagi roli. XX asrning ikkinchi yarmida kompleks tabiy geografiya va landshaftshunoslik g'oyalarining rivojanishi. Ozbekistonda bajarilgan tabiy geografik izlanishlarning tavisi. Tabiy geografiyaning fanlar tizimidagi o'rnini va qismilari. Tabiy geografiyaning obekti, predmeti va vazifalari. Geografik qobiq, geografik muhit, tabiy geografik kompleks, landshaft, geografik tizim, tushunchalari va ta'limotlarning shakllanishi. Geotizimlarning uch darsasi: planetar, regional, va topologik darsajlari. Tabiy geografik komplekslarning ko'lamlari, katta-kichikligi va tabiy geografiyaning qismilarga bo'linishi. Geografik qobiqning chegaralari, va tarkibiy tuzilishi, uning geosferalari va komponentlari. Geografik qobiqning o'ziga xos bolgan eng muhim xususiyatlari. Uning tarixan shakllangan, uzluskiz rivojanib turadigan, o'ziga xos va murakkab moddy tizim ekanligi. Geografik qobiqning tashqi olam bilan aloqadorligi. Unda organik havotning mavjudligi. Geografik qobiqning mavjudligida tirk moddaning ahamiyati. Tabiy geografik komplekslar va ularning umumiy xususiyatlari. Tabiy Geografik rayonlashtirish regional tabiy geografiyaning metodologik masalalaridan biri ekanligi. Tabiy geografik rayonlashtirishning xillari, tamoyillari va metodlari. Genetik birilikk, komplekslik, hududiy umumiylik, va nisbatan bir xillik tamoyillari. Xususiy rayonlashtirish ma'lumotlarini tahlii qilish asosida tabiy geografik rayonlashtirish metodi. Tabiy geografik rayonlashtirishning etakchi (bosh) omil

metodi. Tabiiy geografik rayonlashtirishning taksonomik birliklar tizimi. Taksonomik birliklarning umumiylarini ta'rifni. O'rta Osiyo va O'zbekistonning tabiiy geografik rayonlashtirishlar tajribalaridan R.I. Abolin, L.S. Berg, E.P. Korovin, A.N.Rozanov, V.M.Chetirkin, E.M.Murzaev, L.N.Babushkin va N.A.Kogaylarning tabiiy geografik rayonlashtirish ishlari ko'tarilgan muammoli masalalar. Qishloq ho'jaligi va boshqa soha maqsadlarida bajariladigan tabiiy geografik rayonlashtirish masalalari. Landshaftshunoslik yoki kichik hududlar tabiiy geografiyasining muammoli masalalari. Landshaftning tarkibiy tuzilishi va morfologiysi. Landshaft hosil qiluvchi omillar. Landshaft va ekosistema, landshaftshunoslik va ekologiyadagi o'xshashlik va farqlar. Landshaft ekologiyasi yoki geoekologiya tushunchasi. Landshaftlarning maxsus faoliyati. Landshaftlarni tasniflash masalalari. Landshaftshunoslikning strukturaviy-genetik, funksional-dinamik, antropogen, ekologik, estetik ilmiy yo'nalishlari.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Гвоздецкий Н.А. Основные проблемы физической географии. М., Высшая школа. 1979.
2. Забелин И.М. Физическая география в современном естествознании. М., Просвещение. 1979.
3. Зокиров Ш.С. Кичик худудлар табиий географияси. Т., Университет. 1999.
4. Zokirov Sh. Antropogen va amaliy landshafshunoslik. Toshkent, 1998.
5. Мильков Ф.Н. Физическая география: современное состояние, закономерности, проблемы. Воронеж. 1981.
6. Юренков Г.И. Основные проблемы физической географии и ландшафтования. М., 1982.
7. Трофимов А.М., Шарыгин М.Д. Общая география: вопросы теории и методологии. – Пермь, 2007.
8. Rafikov A.A., Sharipov Sh.M. Geoekologiya. Т.: "Adib", 2014.
9. Турсунов Х.Т. Экология ва баркарор ривожланиш. Т.: 2009.
10. G'ulomov P.N. Inson va tabiat. O'quv qo'llanma.- Т.: "O'zbekiston Milliy entsiklopediyasi" Davlat ilmiy nashriyoti, 2009.
11. Hugget R. Geoeology.: London and New York. Routledge. 1995.
12. Исаченко А.Г. Ландшафтование и физико-географическое районирование. -М.: 1991.
13. Zokirov Sh. S., Toshov X.R. Landshaftshunoslik. –Т.: "Dizayn-press", 2013.
14. Rafikov A.A., Sharipov Sh.M. Geoekologiya. Т.: "Adib", 2014.
15. Исаченко А.Г. Ландшафтование и физико-географическое районирование. -М.: 1991.
16. Звонкова Т.В. Географическое прогнозирование. М.: "Высшая школа". 1987.
17. Исаченко А.Г. Оптимизация природной среды. М.: "Мысль". 1980. -264 с.
18. Николаев В.А. Ландшафты азиатских степей. -М.: 1999.

19. Сочава В.Б. Введение в учение о геосистемах. –Новосибирск.: 1978.
20. Хасанов И.А. Оценка природных территориальных комплексов Каршинской степи для оросительной мелиорации. Т.; «Фан» 1981.

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETINING TAYANCH DOKTORANTURA IXTISOSLIKHLARIKA KIRISH SINOVLARI UCHUN MAXSUS FANLARDAN DA'VOGARLARNING BILIMLARINI BAHOLASH MEZONI

Sinov topshirish shakli	Yozma
Ajratilgan vaqt	120 daqiqa
Savollar soni	5
Har bir savol uchun belgilangan ball	20
Maksimal ball	100
O'tish bali	55